

Strategia zwalczania kaukaskich barszczy

Planując działania mające na celu zwalczanie kaukaskich barszczy, pamiętaj, że **tylko akcje podjęte w stosunku do wszystkich (prywatnych oraz publicznych) terenów objętych inwazją mogą przynieść efekt w postaci eliminacji tych gatunków roślin.**

Inwentaryzacja stanowisk

Dokładne naniesienie na mapę **wszystkich stanowisk kaukaskich barszczy** w obrębie danego terenu jest **niezbędne do podjęcia walki z inwazją.**

Analiza skali inwazji i możliwości jej rozwoju

Wiedząc od jak dawna barszcze istnieją na danym terenie, skąd się na nim wzięły, co w konkretnym przypadku sprzyja ich rozprzestrzenianiu się, można **prognozować w jakim kierunku będzie rozwijała się inwazja.** Taka analiza stanowi podstawę do wyznaczenia **priorytetu zwalczania.**

Analiza uwarunkowań lokalnych

Planując walkę z kaukaskimi barszczami zawsze należy wziąć pod uwagę **uwarunkowania siedliskowe oraz lokalne.** Nie każda metoda zwalczania jest dozwolona do stosowania w każdym warunkach.

Wieloletni program działań w terenie

Na aktywne zwalczanie kaukaskich barszczy należy przeznaczyć **kilka lat.** Następnie teren objęty działaniami powinien być poddany szczegółowemu monitoringowi.

Wytyczne do zwalczania

Wszystkie dotychczas znane metody zwalczania kaukaskich barszczy oraz zasady i zalecenia, jakie powinny im towarzyszyć zostały opisane w opracowanych na zlecenie GDOŚ i dostępnych na jej stronie internetowej „**Wytycznych dotyczących zwalczania barszczu Sosnowskiego i barszczu Mantegazziego na terenie Polski**”, dostępnych pod adresem:

<http://www.gdos.gov.pl/zwalczanie-inwazyjnych-barszczy>

Kaukaskie barszcze na Mazowszu

Według danych ekspertów z barszcz.edu.pl na terenie województwa mazowieckiego do 2016 r. znajdowało się **50 potwierdzonych stanowisk kaukaskich barszczy oraz 135 niezależnych zgłoszeń**, które nie zostały dotychczas zweryfikowane w terenie.

Jeśli podejrzewasz, że **w twoim otoczeniu rosną barszcz Sosnowskiego lub barszcz Mantegazziego (olbrzymi)**, zrób zdjęcie podejrzanym roślinom, zanotuj miejsce ich występowania i zgłoś te informacje do:

- władz samorządowych
- oraz
- barszcz.edu.pl (serwis@barszcz.edu.pl).

Profesjonalne wsparcie

Więcej informacji na temat kaukaskich barszczy znajdziesz na:

<http://barszcz.edu.pl>

fot. 1,2 - J. Pastwa, Fundacja Pałacy Problem Heracleum.
fot. 3,4,5 - I. Sachajdakiewicz, barszcz.edu.pl.

BARSZCZ SOSNOWSKIEGO

**BARSZCZ
MANTEGAZZIEGO**
(OLBRZYMI)

**wszystko
co powinieneś wiedzieć
o kaukaskich barszczach**

**→ toksyczne
→ szybko się
rozprzestrzeniają
→ należy je zwalczać**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, 2016 r.

O kaukaskich barszczach

- jedno z największych roślin zielnych na świecie – podczas kwitnienia zazwyczaj osiągają ok. 3 m wysokości lub więcej, kwiaty białe lub różowawe zebrane w parasolowatych baldachach (podobne do kopru, ale znacznie większe) o średnicy 30-80 cm, potężne liście (długość ok. 1,5 m) zebrane w rozety, łodyga bruzdowana, rzadko owłosiona, pusta w środku, u nasady osiąga średnicę ok. 5-12 cm,

- należą do inwazyjnych gatunków obcych co oznacza, że stanowią zagrożenie dla rodzimej flory,
- ze względu na bardzo duże podobieństwa w budowie i takie same właściwości inwazyjne oraz toksyczne obydwa gatunki często są traktowane łącznie i nazywane kaukaskimi barszczami,
- jedna roślina, dzięki produkcji kilkudziesięciu tysięcy zdolnych do kiełkowania nasion może rozpocząć inwazję w nowym miejscu,
- kaukaskie barszcze występują na terenie całej Polski – w każdym województwie, najczęściej występują na terenach związanych z byłą uprawą (PGR, ODR), a także w otoczeniu szlaków komunikacyjnych, cieków wodnych, na skrajach pól, łąk i lasów, ale także – coraz częściej – w miastach w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej,
- liczba stanowisk kaukaskich barszczy w Polsce wciąż wzrasta,
- żadna z dotychczas znanych metod zwalczania nie jest w 100% skuteczna,
- rozprzestrzenianie i wprowadzanie kaukaskich barszczy do środowiska przyrodniczego jest zakazane prawem.

Dlaczego niebezpieczne?

- sok kaukaskich barszczy zawiera związki chemiczne (psoraleny), które pod wpływem promieniowania słonecznego (UVA) może powodować zmiany skórne przypominające oparzenia (wysypki, zaczerwienienia, opuchlizna, owrzodzenia itp.), a także obrażenia układu oddechowego, oczu, a nawet wstrząs anafilaktyczny,
- objawy obrażeń mogą pojawić się **do 24-48** godzin od bezpośredniego lub pośredniego kontaktu z barszczami,
- psoraleny mogą przyczyniać się do powstawania nowotworów,
- obrażeń można nabawić się nawet bez bezpośredniego kontaktu z rośliną, a jedynie na skutek przebywania w jej sąsiedztwie (będąc poddanym ekspozycji substancji toksycznych zawartych w powietrzu),
- toksyczności barszczy sprzyja wilgoć (również pot) i wysoka temperatura powietrza,
- najwyższe stężenie związków toksycznych kaukaskie barszcze osiągają latem,
- skóra mająca kontakt z barszczami może pozostawać wrażliwa na działanie słońca przez długi czas.

Środki ostrożności

- nie zrywaj i nie dotykaj kaukaskich barszczy, ani przedmiotów, które miały z nimi kontakt,
- unikaj przebywania w sąsiedztwie terenów zasiedlonych przez te rośliny,
- w razie konieczności przebywania w pobliżu barszczy chroń skórę przed promieniami UVA (stosuj okulary i kremy z filtrem, zakładaj odzież z nienasiąkliwych tworzyw sztucznych zakrywającą skórę) oraz drogi oddechowe przed wzięciem substancji toksycznych (używaj masek ochronnych),
- zawsze myj przedmioty i pierz odzież, które miały kontakt z sokiem barszczy,
- chroń dzieci przed bezpośrednim i pośrednim kontaktem z barszczami (ich skóra jest zazwyczaj bardziej wrażliwa niż twoja),

Środki ostrożności

- zwróć szczególną uwagę, aby nie przenieść nasion barszczy (np. na odzież, w bieżnikach butów i opon, na karoserii samochodów, itd.) poza miejsce ich obecnego występowania,
- zwalczając kaukaskie barszcze poproś o pomoc wykwalifikowane jednostki,
- w przypadku podjęcia działań mających na celu zwalczanie kaukaskich barszczy, zachowaj wszelkie środki ostrożności (bhp), a uzyskane szczątki roślin (zwłaszcza nasiona) poddaj unieszkodliwieniu.

Pierwsza pomoc

- obficie przemyj wodą z mydłem (bądź samą wodą) wszystkie miejsca na ciele, które miały kontakt z roślinami lub były na niego narażone,
- osłoń skórę przed działaniem promieni słonecznych na co najmniej 48 h, a jeżeli jest to niemożliwe, zastosuj krem z wysokim filtrem UV,
- nie dotykaj zmienionych miejsc na skórze (z wysypką, opuchlizną itp.) – stosuj na nie chłodne okłady (np. z lodu),
- jeżeli objawy są dokuczliwe lub nasilają się, koniecznie jak najszybciej skontaktuj się z dermatologiem lub lekarzem rodzinnym,
- jeśli jesteś świadomy, że przebywałeś w pobliżu kaukaskich barszczy, powiedz o tym lekarzowi – może to przyspieszyć poprawną diagnozę i dobór leczenia,
- nie stosuj środków farmakologicznych bez konsultacji lekarskiej – nieprawidłowo dobrane preparaty mogą tylko nasilić reakcje skórne,
- w przypadku kontaktu oczu z sokiem roślin długo i intensywnie płucz je wodą, a następnie niezwłocznie skontaktuj się z okulistą,
- w razie zaobserwowania nasilających się problemów z oddychaniem, niezwłocznie wezwij pogotowie ratunkowe.